

Kursplan

för kurs på grundnivå

Specialpedagogik: dövhet och hörselskada

Special Education: Deafness and Hearing Impairment

15.0 Högskolepoäng

15.0 ECTS credits

Kurskod:	UQ104B
Gäller från:	HT 2009
Fastställd:	2009-03-04
Institution	Specialpedagogiska institutionen
Ämne	Specialpedagogik

Beslut

Kursen ges som breddningsspecialisering inom lärarprogrammet i ämnet specialpedagogik.

Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd av prefekten 2009-03-04.

Kursplanen är giltig fr.o.m. termin H09.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

För tillträde till kursen gäller att den studerande är antagen till lärarprogrammet.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DK11	Audiologi	7.5
DK12	Dövas och hörselskadades tvåspråkighet	7.5

Kursens innehåll

I varje delkurs (1 och 2) integreras studier i specialpedagogik med analyser av pedagogiska konsekvenser av dövhet och hörselnedsättning utifrån individers varierande förutsättningar för kommunikation och lärande. Dövhet och hörselnedsättning studeras i relation till delaktighet, livsperspektiv, etnicitet, genus, kulturell bakgrund och flerspråkighet.

I delkurs 1 behandlas följande tvärvetenskapliga perspektiv:

- medicinsk audiologi
- akustik och tekniska hjälpmedel
- hörselhabilitering och specialpedagogiskt stöd.

I delkurs 2 behandlas följande tvärvetenskapliga perspektiv:

- döva och hörselskadades språkutveckling,
- tvåspråkighet - teckenspråk och svenska
- döva och hörselskadade med flera funktionshinder

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna identifiera och analysera pedagogiska konsekvenser av dövhet och hörselnedsättning utifrån individers varierande förutsättningar för kommunikation och lärande.

Efter att ha genomgått kursen ska studenten kunna:

i delkurs 1 Audiologi, 7,5 hp

- redogöra för hörselns funktion, olika typer av hörselskador och kunna föreslå vilka habiliterande och rehabiliterande åtgärder som kan vara lämpliga.
- identifiera fysiska och sociala faktorer i miljön så hinder för individer med dövhet och hörselnedsättning kan förebyggas och åtgärdas.

i delkurs 2 Dövas och hörselskadades tvåspråkighet, 7,5 hp

- beskriva och redogöra för möjligheter och hinder för dövas och hörselskadades språkutveckling och tvåspråkiga lärande i varierande situationer.
- redogöra för och reflektera över dövas och hörselskadades kommunikativa strategier.

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, litteraturstudier, litteraturseminarier, fältstudier, studiegruppsarbete, individuellt arbete samt muntliga redovisningar i grupp. Exempel på datainsamlingsmetoder är webbsökning, intervju och observation. Under kursens gång ges studenterna möjlighet att påverka kursens arbetssätt. Kursen utvärderas elektroniskt.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras genom uppgifter där studenten skriftligt och muntligt identifierar och analyserar pedagogiska konsekvenser av dövhet och hörselnedsättning utifrån individers varierande förutsättningar för kommunikation och lärande.

I delkurs 1 examineras två skriftliga uppgifter: den ena är hemskrivning och den andra är fältstudieuppgift. I delkurs 2 examineras en skriftlig fältstudieuppgift.

Betygsättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt

Kursens betygsriterier delas ut vid kursstart.

För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser.

Studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov har rätt att genomgå minst fyra ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E.

Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov två gånger av en examinator, har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg på provet. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Studerande kan begära att examination enligt denna kursplan genomförs högst tre gånger under en tvåårsperiod efter det att kursplanen slutat gälla. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen. Med prov jämföras också andra obligatoriska moment eller delmoment i kursen.

Kurslitteratur

Ahlström, M. (2000). *Hörselskadade barns kommunikation och samspel*. Stockholm: Stockholms universitet, Psykologiska institutionen. (193 s). Finns på:
http://www.specped.su.se/content/1/c6/03/51/88/Ahlstrom_M.pdf

Ahlström, M. & Svartholm, K. (1998). Barndomshörselskadades erfarenheter och upplevelser av tvåspråkighet. En pilotstudie. I. Ahlgren & B. Bergman (red.) *Forskning om Teckenspråk XXI*. Stockholm: Stockholms universitet, Institutionen för lingvistik. (42 s). Kan köpas på:
<http://www.ling.su.se>

Anmyr, L. & Lundin, Y. (2006). *Cochlea Implantat på barn - föräldrars synpunkter på omhändertagandet och samarbetet mellan hörselvården, C-teamet och förskola/skola*. (29 s). Finns på:

<http://www.karolinska.se/upload/Hörselkliniken/Habilitering/Cochleaimplan%20Rapport%2020060825.pdf>

Arlinger, S. (red.) (2007). *Nordisk lärobok i audiologi*. Bromma: NAS och CA Tegnér AB. (valda delar om ca 350 s).

Bergman, B. & Nilsson, A.-L. (1999). Teckenspråket. I Kenneth Hyltenstam (red.). *Sveriges sju inhemska språk - ett minoritetsspråksperspektiv*. Lund: Studentlitteratur. (s 329-351; 22 s).

Bergstadius, H. (2006). *Kommunikation för livet, en studie av dialog och samspel för elever med CI i en hörselklass*. (39 s). Finns på:

<http://epubl.ltu.se/1402-1552/2006/148/LTU-DUPP-06148-SE.pdf>

Och på:

<http://www.dialogprojektet.se>

Boverket och Arbetarskyddsstyrelsen (2007). *Att se, höra och andas i skolan*. Bygg Ikapp Handikapp. AB Svensk Byggtjänst och Handikappinstitutet. (s 49-76; 27 s). Finns på:

<http://www.av.se/dokument/publikationer/bocker/h255.pdf>

Coniavitis Gellerstedt, L. (2006). *Om elever med hörselskada i skolan*. (57 s). Finns på:

http://www.sit.se/download/PDF/Rapporter/Om_elever_med_horselskada_i_skolan_L_Gellerstedt.pdf

Nelfelt, K. (1998). *Hörselskadade barns tvåspråkiga utveckling med talspråk och teckenspråk*. Rapport på uppdrag av Hörselskadades Riksförbund. (s 21-30; 9 s).

Roos, C. & Fischbein, S. (red.). (2006). *Dövhet och hörselnedsättning : Specialpedagogiska perspektiv*. Lund: Studentlitteratur. (249 s).

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2005). *Pedagogiskt arbete i tvåspråkighetsperspektiv*. (26 s). Kommer att finnas på:

<http://www.spsm.se/Om-oss/Publikationer/> (Bestnr. 00157)

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2006). *Auditiv miljö Hörselteknik och akustik i specialskolan*. (49 s). Kommer att finnas på:

<http://www.spsm.se/Om-oss/Publikationer/> (Bestnr. 00137)

Svartholm, K. (2000). Dövas tvåspråkighet. I Socialstyrelsens rapport: 2000:06. *Vårdprogram för behandling av döva barn med Cochlea Implantat*. Stockholm: Socialstyrelsen. (25 s).

Svartholm, K. (2002). Språk och skola, tvåspråkighet hos döva och hörselskadade. I *Nordiska Audiologiska sällskapets 14 kongressbok*. (s 48-52). Helsingfors, 26-29 maj 2002.

Svartholm, K. (1990). *Dövas två språk, språklära, svenska för döva. Servicematerial för grundskolan för döva*. (79 s). Kan köpas på:

http://www.spsm.se/Laromedel/Butiken_iFrame/

Thunstam, L. (2004). *Sociala nätverk och kommunikation för barn med dövhet och hörselskada och ytterligare funktionshinder*. (32 s). Finns på:

http://www.sit.se/download/Regioner/Mellersta/RC+d%fc6v/ uppsatser/Sociala_N%e4tverk_och_kommunikation_-_Lena_Thunstam.pdf

Wennergren, A.-C. (2001). *Dialogiskt lärande för elever i hörselklass. En studie om att utveckla ett förhållningssätt*. D-uppsats. Stockholm: Lärarhögskolan i Stockholm, Institutionen för individ, omvärld och lärande. (50 s). Finns på:

http://www.specped.su.se/content/1/c6/03/41/84/Wennergren_nr_22.pdf

Och på:

<http://www.dialogprojektet.se>

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet. (16 s). Finns på:

<http://www.vr.se>

Valbar litteratur

Den valbara litteraturen om ca 800 sidor väljs i samråd med kursansvarig lärare.